
Almere laat zien hoe het kan

Van Groenafval naar Groene Grondstof

Overheden, bedrijven en enthousiaste burgers en ondernemers maken de transitie naar een circulaire economie. Welke kansen biedt openbaar groen hierbij? De gemeente Almere zag ze letterlijk voor het oprapen liggen en werkt met het Grondstoffen Collectief Almere (GCA) aan een circulaire openbare ruimte.

Jaarlijks komt er in Nederland voor 2,5 miljoen ton aan groenafval vrij. Een groot deel hiervan komt uit de openbare ruimte. Gemeenten zijn hiervan - namens de inwoners - eigenaar en beheerder. En dat is een kostbaar bezit. Want met dat groenafval kan van alles worden gedaan. En dat gebeurt gelukkig ook al. Maar uitgaande van de principes van de circulaire economie kunnen nog meer kansen worden benut.

Momenteel wordt een groot deel van het groenafval omgezet in compostproducten. Een beperkt deel wordt verwerkt 'binnen de kleine kringloop', dat wil zeggen dat binnen de Vrijstellingsregeling plantenresten met ontheffing op landbouwgrond wordt gebracht. Voor deelstromen worden ook andere verwerkingswijzen toegepast, zoals het verbranden van houtige biomassa voor energieopwekking.

Wat zijn circulaire kansen?

Bovenaan de circulaire ladder staat preventie. In dit geval bedoelen we hiermee inzetten op behoud van groen, en liever nog, méér groen. Het is belangrijk hierop in te zetten, en niet alleen om minder groenafval te creëren. Meer groen heeft ook tal van andere voordelen. Groen is goed voor onze gezondheid, maakt onze steden en dorpen beter bestand tegen het veranderende klimaat en biedt ook nog eens allerlei sociale kansen. Bovendien houdt groen CO₂ vast.

WAT IS GROENAFVAL?

Zowel aan de bron gescheiden gehouden, als gescheiden afgegeven groenafval. Het gaat om:

- Wat vrijkomt bij aanleg en onderhoud van openbaar groen, bos- en natuurterreinen, terreinen van instellingen, hoveniers en andere bedrijven
- Maaisel van bermen en slootranden
- Grof tuinafval van bedrijven en huishoudens

(BRON: LANDELIJK AFVALBEHEERPLAN 3)

De volgende circulaire trede is het opnieuw gebruiken van het groen. Het lastige van groenafval is dat het niet eenvoudig is om het te recyclen in de vorm waarop het vrij komt (behalve bij het verplaatsen van groen). Het gaat immers om levend materiaal, dat - zodra het wordt verwijderd - in principe niet meer de functie heeft die het had. Maar er zijn zeker wel andere mogelijkheden. Zoals het gebruik van groene grondstoffen als basis voor nieuwe producten, of het gebruik van bestanddelen voor chemische toepassingen.

GCA brengt het al in praktijk

Het Grondstoffen Collectief Almere (GCA) heeft hier mooie voorbeelden van. Het is in 2015 gestart als

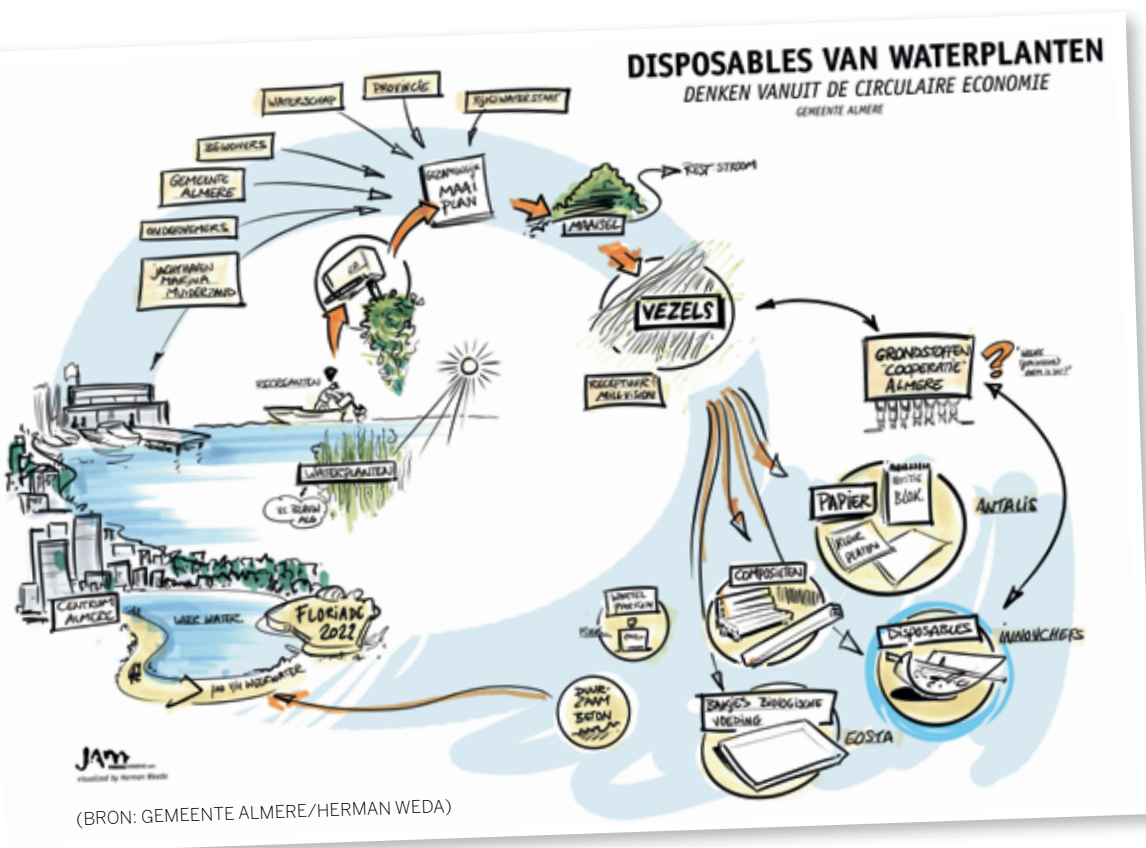
projectorganisatie, waarbij in de praktijk beproefd en bewezen is dat natuurlijke vezels volwaardige grondstoffen en producten kunnen worden, samen met partijen door de hele keten heen. Het GCA heeft waterplantenpapier gemaakt met Antalis en Staples, en daar is een initiatief van Marfo uit voortgekomen voor ontwikkeling van amusebakjes. Maar ook bio-composiet, bestaande uit vezels van gras en waterplanten samen met aardappelzetmeel; Almere heeft daar bankjes walbeschoeiing van laten maken en Staatsbosbeheer tafels.

De samenwerking is geformaliseerd in juni 2017 met als initiatiefnemers: Gemeente Almere, De Vijfhoek als fysieke locatie waar reststromen (voormalig afval) opgeslagen en verwerkt kunnen worden en Millvision als ontwikkelaar van de grondstof- en product recepturen. Inmiddels werken 45 GCA-partners aan lokale kringlopen.

Tjibbe Winkler, programmamanager bij GCA legt uit hoe dat in zijn werk gaat. ‘Wij organiseren dat mensen met elkaar aan de slag gaan, ook wij zelf. Er is

vraag naar een product en er zijn lokale reststromen die daarin kunnen worden omgezet. We kijken vooral ook naar combinaties van reststromen. De verwerking kan in onze net geopende grondstoffenstraat waarin met verschillende apparatuur reststromen opgewerkt worden tot volwaardige grondstoffen. Dankzij de omvang van de apparatuur is opschaling en de productie naar een hoger niveau brengen ook mogelijk. We leren wat er bij komt kijken om bijvoorbeeld tien kilometer walbeschoeiing te maken. Dat is echt heel iets anders dan tien meter.’

Winkler benadrukt dat het opstarten van een dergelijk initiatief vooral een kwestie van doen is. ‘Start met “doen”, vallen en opstaan, verbindingen leggen. Zorg dat je met elkaar (bij)sturing krijgt op zowel de materiële als de financiële stromen. De integrale businesscase, gebaseerd op de Blauwe Economie van Gunter Pauli, is daarbij de basis en de kern van de oplossing. Het Grondstoffen Collectief is daarbij een “receptuur” die ook in andere gemeenten kan worden toegepast. Daartoe is het Grondstoffen Collectief Nederland opgericht.’ ●

Aan de slag met duurzaam aanbesteden van groenafval? Gebruik de ‘Handreiking innovatief aanbesteden van groenafval en gras’ van BVOR. Zie bvor.nl/aanbesteden-groenafval-en-gras). Verder is binnenkort beschikbaar het magazine van het GCA, en kan er informatie opgevraagd worden bij het GCA, info@gca-almere.nl. Tjibbe Winkler is verder ook bereikbaar via 0654273910 of tjibbe.winkler@gido.nl.

@ WEBSITES
www.gca-almere.nl
www.millvision.eu
www.nvrd.nl
www.stadswerk.nl
www.vijfhoek.com

(BRON: GEMEENTE ALMERE/HERMAN WEDA)